

Angelček

otrokom prijatelj, učitelj in voditelj.

Uredil
Anton Kržič.

XVI. tečaj.

V Ljubljani, 1908.

Izdalo društvo „Pripravniki dom“.

Natisnila „Katoliška tiskarna“

II C 33. 382 a

Prejeto od urada
za upravljanje imovine
upornikov

KAZALO.

Pesmi.	Stran		Stran
Prišlo novo leto	1	Vrh planin	113
Basni:		Noč	113
Mihec in stržek. — Jakec		Na božji poti	120
in vrabček	7	V nebo	120
Deklica in zvonček. —		Suša in dež	128
Deklica in ledena roža	44	V domači vasi	129
Tone in vran	45	Ob zibelki	129
Anka in sinica	71	Ko ugasne dan	133
Oj, ta starka zima	15	V mesto	144
Snežinke	15	Jesen	145
Snežinke	17	Kralj Matjaž	160
Umrta	17	Materi	174
Lisičje zgodbe:		Ob mrtvaškem odru	175
Doma	24	Smrt mamice	175
Slastno kosilo	25	Dečkova želja	176
Nesrečna noč	40	Božične misli	177
Prekajeno meso	41	Na počitnice	177
Plen	72	V koči pod goro	180
Nevarnost	73	V proslavo 60 letnice vladanja Nj. Vel. ces Franc Jožefa I.	185
Maščevanje	104	Naš Tonček	187
Kazen	121	Pod božičnim drevescem	189
Sušec	33		
Mislil sem	33		
Ptičkova prošnja	38		
Pustu	39		
Zajec in lisica	42		
Prvi žarki	46		
Pridi k nam. Velika noč	49		
Pogled na križ (Slika)	57		
Studenčku	65		
V radosti	65		
Nagajivi veterček	71		
Nad poljanami	71		
Staremu ateju za god	79		
Naš Tonček	80		
Tolažba prosjaka	81		
V polju	81		
Grabljica (Slika)	89		
Nevednost	96		
V gozdu	97		
Kmetova pesem	99		
Kosci	110		
Šli smo voščit	112		
		Povesti, popisi, pripovedke, basni itd.	
		Venec lepih dogodkov iz življenja našega cesarja:	
		1. Naš cesar — mladino-ljub	2 18
		2. Bogoljubnost našega cesarja	34
		3. Dobrodelna radodarnost našega cesarja	50 66 82
		4. Junaška neustrašenost našega cesarja	98 114
		5. Vljudnost našega cesarja	130 146
		6. Kako zelo je priljubljen naš cesar	178
		Basni	6 43 141 172
		Radost ubogih (Slika)	8

	Stran
Božično drevesce	11 21 37
Kdor išče, ta najde	26 47
Kako je po zimi	39
Lisica in žrjav	45
Deklica in razbojniki	45
Aleluja!	53
Otrokovo velikonočno darilo Mariji pomočnici	57
Aleškova butara	61 74
Smreka in grm	69
Julkine šmarnice	75
Kaj je pripovedovala sinica	77
Med pšeničnim biljem	83
V kleti	86
Čmrlji	89 102
Ob solčnem mraku (Basen)	95
Lurd	100 125
Ribič	111
Škof-ministrant	111
Basen	111
Gozdar Damijan	115
Na počitnicah	122 142
Hvaljen bodi	134
Kaj piše jež ježu	149
Polharska uganka	158
Slavnosten šopek svetemu očetuzlatomašniku v Rimu	161
„Daj nam danes“	166
Pridnost, najboljši zaklad	171
Jurčkova nevoščljivost	180
Kako se je Janezek sankal	186
Basen o sraki	189
Kaj je dobila Angelica za novo leto	190
Radovednost ni dobra	191

V zabavo in kratek čas.

Novoletna naloga (Cesarjeve letnice)	16
Kratkočasnice:	
Čevljarski mojster in vaje- nec. — Preoster nauk. —	

	Stran
Krčmar in gost. — Hišna in tujec. — Učenjak	48
Ali je modro razsodil. — Primerno pojasnilo. —	
Radovedni Vilko	80
Dober svet. — Upnik in dolžnik. — Pravi berač	96
Z veseljem pokopali. — Pomoček	112
Premajhna klobasa. — Na mitnici. — Katehet	128
Nevaren pes	144
Res je. — Pozabljivec	160
Prevelika varčnost. — Razmišljenost	176
Uganke	48 112 176
Šaljivo vprašanje	80 176
Demant	144

Slike.

Zima. (Hiša ob potoku)	9
Lisičje zgodbe:	
Doma	24
Slastno kosilo	25
Nesrečna noč	40
Prekajeno meso	41
Plen	72
Nevarnost	73
Maščevanje	104
Kazen	121
Jezus nese križ	50
Grabljica	88
Cerkev lurške Matere božje	101
Lurd: pred cerkvijo	126
Jezus ozdravi Petrovo taščo	136 - 137
Senca sv. Petra ozdravlja bolnike	152 - 153
Pij X. kot novomašnik	164
Jezus reši sv. Petra	168 - 169
Naš cesar Franc Jožef I.	184
Božično drevesce	188

Priloga „Vrtcu“.

Štev. 1.

Ljubljana, dne 1. januarja 1908.

XVI. tečaj.

Prišlo novo leto.

Prišlo novo leto;
osemkrat deseto
je za dedka Marka.

In prišli so vnučki,
mladi, živi vnučki,
srečo voščit dedku:

„Dobri, blagi dedek:
Bog daj srečno leto,
srečno, novo leto?
Da bi pripovedek
pravili prelepih
dolгих nam še let

osemkrat deset,
dobri, ljubi dedek!“

Dobri dedek Marko
pa so se smejali,
in so jim nasuli
v robce in klobuke
rúmenih orehov,
jabolk žarno-rdečih
in rožičev sladkih:
„Nate, dobri vnučki,
pridni mi bodite!“
Zasmejali so se vnučki,
zasmejali so se dedek...

Bogumil Gorenjko.

Venec lepih dogodkov iz življenja našega cesarja.

1. Naš cesar — mladinoljub.

Ob premnogih priložnostih je naš presvetli cesar Franc Jožef I. pokazal, kako očetovsko ljubezen ima do mladine.

Ko se je proti koncu preteklega leta po prestani hudi bolezni naš cesar prvič peljal iz Schönbrunna v svojo cesarsko palačo, so mu Dunajčani izkazovali na izredno slovesen način svojo vdanost in srčno radost, da je zopet ozdravel ljubljeni vladar. Ko je pa zvedel, da hoče tudi šolska mladina nastopiti ob tem veličastnem slavlju, je to prepovedal preblagi vladar v očetovski skrbi, da bi se otroci kaj ne prehladili v zimskem hladu.

* * *

Z velikim veseljem pa je naš cesar dovolil, ko so v gorkem poletju, 24. junija 1898, dunajski otroci hoteli posebej za petdesetletnico slavnega vladanja poslati svojega ljubljenege vladarja. Po vsem cesarstvu je takrat vse tekmovalo, kako in kje naj bi napravili večjo svečanost. Pa videti je iz sporočil, da nobeno slavlje ni tako srčno veselilo presvetlega vladarja kot veličastna manifestacija dunajske šolske mladine. V najlepšem vremenu je šlo mimo cesarja blizu 82.000 ljudskošolskih učencev in učenk. Navdušeno so ti otroci pozdravljali vladarja. In z otroškim glasom so strinjali tudi učitelji in starši ter neštete množice svoje navdušene čestitke. Z ginjenim srcem in posebnim zadovoljstvom se je cesar zahvaljeval za to otroško poslavljenje.

* * *

Ko se je l. 1893. naš cesar mudil v Pragi, so mu v Žižkovu pred magistratnim poslopjem otroci, seveda v manjši meri, napravili enako veselje kot ob petdesetletnici na Dunaju. Na trg je prikorakalo in se po vo-

jaško v skupinah postavilo nad 7.000 otrok; vsi so imeli v rokah smrekove vejice in cvetlice ter z njimi pozdravljali cesarja. V središču pa je bila postavljena cesarjeva podoba in okrog nje so stale belo oblečene deklice, ki so v krogu držale cvetlične vence. Zdaj iz otroških grl navdušeno zadoni cesarska pesem, in ko jo odpojo, zakliče cesar z močnim glasom: „Dobro, dobro, ljubi moji otroci!“ in ko se je potlej zahvaljeval županu za lepi vzprejem, skoro ni mogel zatajiti srčnega ginjenja.

* * *

L. 1888. je bila sijajna slovesnost ob odkritju spomenika cesarice Marije Terezije. Ko stopi cesar iz slavnostnega šotor, zagleda hčerko cesarskega princa, Elizabetko, in štiri otroke nadvojvoda Miroslava stoječe v ozadju, odkoder se ni moglo dobro videti. Prijazno zakliče cesar: „Pridite vendar bliže, otroci!“ in jih začne porivati pred seboj, da so bili kmalu v prvi vrsti ter so veselo gledali ves veličastni prizor.

* * *

Nekoč (l. 1887.) se je bil naš cesar na lovu preveč odstranil od lovske družbe, da sta z adjutantom izgrešila pravo pot. Že pozno zvečer potrkata v planinski koči ter poprosita, naj bi jima šel kdo pot pokazat. Družina je bila ravno pri večerji; deček za mizo, ki je imel ptujca v lovski obleki za mestnega gospoda, nikakor pa ni slutil, da bi bil cesar, se takoj oglasi, da gre rad, le toliko naj še počaka, da se navečerja. „Kar tukaj-le k peči sedi tačas, bom takoj gotov!“ pravi cesarju. Cesar se nasmehne ter sede s spremljevalcem na klop. Dobra gospodinja jima po lepi stari navadi ponuja večerjo, češ, naj prisedeta in zajameta z družino. Toda cesar se opravičuje s tem, da se jima mudi in da bode voditelj itak kmalu gotov.

Zdaj se odpravijo na pot. Ko pa cesar omeni, da naj jima pot pokaže do cesarskega gradiča, se mladi kažipot prestraši in začne jeceljati: „Kaj, v grad naj peljem gospoda? No, saj pa menda vendar nisi, to se reče“ — hitro popravi v zadregi — „niste cesar sam?“

„In ko bi bil,“ odvrne smehljaje se cesar, „ali bi me ne hotel voditi?“

„O, do kraja sveta bi šel za našega dobrega cesarja!“ vzklikne navdušeno deček in koraka potlej tiho dalje. Misel, da kaže pot cesarju, mu je hipoma ustavila poprejšnjo zgovornost. Ko pridejo do gradu, se hoče mladi voditelj takoj vrniti, toda cesar mu ne pusti, rekoč, da se mora odpočiti.

„To se ne spodobi, da bi jaz s svojimi okovanimi čevlji stopil v tako lepo sobo,“ se opravičuje deček. Toda zdaj pa cesar sam kaže pot njemu, ki ga je poprej vodil, in šele tedaj, ko se je v gradu dobro okrepčal z jedjo in pijačo, se je bogato obdarovan zopet vrnil domov. Še nikoli se mu ta pot ni zdela tako kratka in prijetna.

* * *

Ob drugi priliki (l. 1883.) se je po srečnem lovu nabralo mnogo ljudi, da bi si ogledali množico raznovrstne ustreljene zverjadi.

Med gosto natlačenimi ljudmi se je plazil prijazen deček, sinček nekega rudarja; radovednost, da bi videl cesarja, ga je gnala, da se je kar med nogami odraslih ljudi dalje motovilil in iskal s svojimi ognjevitimi očesci cesarja, da bi ga mogel prav odblizu pogledati. Cesar je bil pa že davno opazil namero ljubeznivega dečka, ter mu je šel pol pota naproti, da bi ga oprostil izmed nevarne družbe mnogoštevilnih nog. Hops! zagradi presvetli vladar dečka za rame, ga visoko prizdigne in vzklikne z blagohotnim glasom: „Nikar mi ne pohodite mojega malega Štajerca!“

Potem je cesar postavil malega radovedneža na varen prostor, ga bogato obdaril in se vrnil v svoj lovski grad.

* * *

Istega leta se je naš cesar peljal na Ogrskem iz Szegedina po železnici. Na prvi postaji se je nabralo veliko občinstva; tudi šolska mladina se je zbrala na kolodvoru. Ko se je cesar bližal otrokom, so začeli

roke stegovati proti njemu navdušeno klicaje: „Eljen!“ „Kaj pa hočejo otroci?“ vpraša cesar navzočega ministra Tisza. „Vašemu Veličanstvu bi radi poljubili roko,“ odvrne minister. „Teffek!“ (Prosim) reče smehljaje se vladar in prepusti obe roki svojim prijateljskom.

* * *

Ob svojem potovanju na Koroškem 1. 1882. je prišel naš cesar tudi v vas Predél. Zelo so se razveselili preprosti ljudje tega odlikovanja; nekateri so kar kleče pozdravljali Visokega gosta. Učenci pa so pred vaško šolo zapeli cesarsko pesem.

Cesar vpraša bistrega dečka, kako mu je ime. „Jožef Bogovič, ljubi gospod cesar,“ se odreže mali junak.

„In kaj so tvoj oče?“ vpraša cesar dalje.

„Prosim, gospod cesar, rudokop so v Rablju, in pridejo šele v soboto pozno domov, v ponedeljek pa že odhajajo pred dnevom.“

„Ali bi bil ti tudi rad rudokop?“

„Ne, jaz bi bil najrajši vojak in bi se tako junaško bojeval kot oni junaki, ki imajo spomenik tam-le doli ob cesti.“

Ta odgovor je bil zelo všeč cesarju. Ukazal je zapisati dečkovo ime ter je zapustil med radostnimi klici uborno vas. O božiču istega leta pa se ustavi postiljon pred hišo pridnega učenca Jožka ter privleče obsežen zaboj z napisom: „Jožefu Bogoviču, najpridnejšemu učencu na Predélu.“ Ko ga odpre, najde v njem polno igrač, knjižic, slik, vojakov itd.; zraven pa še lepo pisemce, ki je bilo v njem zapisano, da se cesar še z veseljem spominja pridnega učenca Predelske šole in mu pošlje ta božična darila.

Lahko si mislite, koliko veselje je zavladalo v preprosti koči!

(Dalje prih.)

Basni.

Spisal *Janko Polák.*

I.

Lev se je nekoč razsrdil. Obraz mu je bil tako mračen, da se ni drznil stopiti noben podložnik predenj.

Podložniki so mislili semintja, kako bi se levu zopet prikupili in mu razjasnili obraz.

Toda nobenemu ni hotela priti dobra misel v glavo.

Kar se oglasi lisica:

„Nič ne mislite več! . . . Jo že imam! . . . S svojimi tristo umetelnostmi bom gotovo razjasnila levu obraz!“ . . .

„Dobro!“ so dejale živali.

Odišli so proti gradu, v katerem je stanoval lev.

Pa komaj so šli četrť ure, že se ustavi lisica in se popraska za ušesi.

„Kaj ti je?“ jo vprašujejo živali.

„E nič! . . . Smolo imam, smolo! . . . Sto umetelnosti sem pozabila ravnokar! . . . Toda to nič ne de! . . . Vem jih še dvesto! . . . In te bodo zadostovale!“ . . .

„Dobro!“ so dejale živali.

In stopali so dalje.

Pa komaj so šli nove četrť ure, se ustavi zopet lisica in se popraska za ušesi.

„Kaj ti je?“ jo vprašujejo živali.

„E, nič! . . . Smolo imam, smolo! . . . Že zopet sem pozabila sto umetelnosti! . . . Pa tudi to nič ne de! . . . Vem še sto najlepših! . . . In te bodo zadostovale!“ . . .

„Dobro!“ so dejale živali.

In korakali so dalje.

Pa so dospeli do grada, v katerem je stanoval lev. —

Kar se lisica domisli, da je pozabila tudi zadnjih sto umetelnosti. Živali so bile silno razsrjene in gotovo bi bile lisico raztrgale na drobne kose, da jo ni odkurila urnih krač.

In pustila je na cedilu vse, ki so se zanašali na njene umetelnosti, ne da bi se zavedeli lastne moči.

* * *

II.

Na svojem potovanju je srečal bogatin ubožca, ki je stal pred mrhovino in jo ogledoval.

„Hej! Kako moreš vendar kaj takega ogledovati in dihati smrad, ki okužuje zrak daleč naokoli?“ reče bogatin.

„Gospod, ogledujem samo zobe. Lepši so od biserov na dnu morja!“ — Osramočen je odšel bogatin svojim potom. Ubožec pa je zrl za njim. Zmagovalen nasmeh mu je legel na veli ustnici.

III.

Mihec in stržek.

Mihec:

„Stržek ti mali,
zleti sem v hram.
Mrzlo je tam
v tvojem domovju,
vgolem grmovju!“ —

Stržek:

„Mihec ti dobri,
hvala ti, hvala!
Res je moj domek
luknjica mala.
Tudi ni topla,

kakor tvoj domek.

Pa do toplote
dosti ni meni.

Rajši na okno
zrnja mi deni.

Tistega bodem
vsega pobiral,

Bogu in tebi
hvalo dajal“.

Mihec je stržku

zrna natrosil,
stržek pa pridno
z okna ga nosil.

IV.

Jakec in vrabček.

Jakec:

„Vrabček, čiv, čiv, čiv!...
Ši še vedno živ?
V mrzli noči ni
zmrznila ti kri?“ —

Vrabček:

„Kožuh sem dobil
topel od Boga,
ti pa, Jakec, daj
malo mi prosa.

Če pri hiši ni

tečnega prosa,

dobra tudi bo

suha skorjica.

To ti rečem jaz:

Hujši res je glad

nego zimski mraz!“ ...

Jakec vrabčem dal

skorje in prosa,

razveselil s tem

ljubega Boga! ...

Radost ubogih.

Zima je bila. Tisto leto se je izkazala posebno radodarno s svojimi nadlogami. Dannadan je sulo z neba; kadar je pa le malo ponehalo, se je oglasila burja, žvižgala okrog hiš in delala zamete. Ljudje so tarnali in vzdihovali, kajti večinoma še niso bili pripravljeni na zimo. Imeli so zunaj še steljo, drva — in kdo bo sedel rad v takem mrazu pri nezakurjeni peči!

Tudi Brlogarjevim je slaba pela. Imeli so sicer navado, pripraviti vse o pravem času; a kadar ni mogoče, ne more tudi tisti, ki hoče.

Brlogarjevi so imeli svojo kočo pod strmim bregom kraj vasi. Stara, lesena hiša je pomnila že kdove koliko rodov; vendar je še za silo kljubovala nezgodam. Kajpak ni bilo kaj prijetno v njej, kadar je razsajala burja. Pokalo je na gosto, kot bi bila zunaj vojska, in pri razpokah je celo pihalo noter. Jeseni so Brlogarjevi zamašili vsa nevarna mesta z mahom, a se je kmalu posušil in odpadel. Tudi streha ni bila prav v redu. Veter je nanesel na več mestih v podstrešje snega, in Brlogarjevi so se bali, da bodo pod streho mokri . . .

Mislil bi morda kdo, da je bilo vzrok temu slabo gospodarstvo. Toda je bila druga.

Brlogarjevi so bili revni, da so imeli komaj za vsakdanje potrebe. Oče je hodil v graščino delat kot dninar; plača njegova je bila pičla, da je komaj preživeljal svojo, ne sicer veliko družino. Uvidel je pa kmalu, da tako ne more dalje. Potrebe so bile vedno večje, denarja pa vedno enako — namreč nič, ker je šlo vse sproti. Zato se je odpravil neke spomladi na pot za delom — v daljno Ameriko. Upal je, da si s tem opomore in sčasoma popravi tudi svoj dom. S težkim srcem se je odpravljaj od doma, kjer je zapuščal štiri, za delo nezmožne ljudi: svojo mater, ženo in dva otroka. V Ameriko je prišel — a ni mogel najti takoj dela. Doma so pa že komaj čakali, da jim kaj pošlje — a prišlo je samo tolažilno pismo, drugo za drugim.

Približala se je jesen in zima, in kmalu je zapadel sneg. Brlogarjevi niso bili nič pripravljeni nanj. Zlasti jih je skrbelo za drva. Na noben način jih ni bilo mogoče dobiti.

Kdor je kaj imel, je porabil zase, še prodati ni hotel nihče. Mraz je pritiskal vednobolj, Brlogarjevi so pa žgali zadnja polenca. Sekali so okrog hiše grmovje in razdrli vse plote, da bi bilo za največjo silo. Nazadnje pa zbolí še mati, in družini je stala pred durmi najhujša beda.

Polagoma je sneg malo skopnel, in dobili so spet upanje, da se jim obrne na boljše. Devetletni Tonček in štiriletna Ivanka sta večkrat poslušala svojo mater in babico, kako sta tožili o bridkih dneh. Ivanka seveda še ni razumela, kaj je to: Tonček pa je bil že toliko pri razumu, da je spoznal bedno stanje, v katerem so živeli.

Nekega dne prime Tonček svojo sestrico Ivanko za roko in ji veli, naj gre z njim. Bil je lep, solnčen dan in šla sta v gozd. Tam je ležalo dosti suhljadi, pa sta jo začela pobirati. Ivanka sicer ni dosti naredila, bila je Tončku le za družčino. Zeblo ju je tudi hudo v roke; vendar sta nabrala toliko, da je Tonček komaj nesel pod pazduho. Z drugo roko je pa moral voditi malo Ivanko.

Kako so se razveselili mati, ko so zagledali pred hišo svoja otroka, ki sta nesla drv! Dosti ni bilo sicer tisto, a bili so jih veseli bolj kot cele skladavnice! Saj so bile nabrane iz čiste, otroške ljubezni do matere!

Radost je pošinila zopet po dolgem času v materino srce. Kanila je materi solza veselja in zahvale na lice, ker ji je dal Bog tako dobra otroka.

Kmalu je sneg res popolnoma skopnel, in družina je dobila v graščini drv, da se ji ni bilo treba več bati zime.

Slavko Slavič.

Božično drevesce.

I.

Na južnem nebu je zableščalo solnce. Lepo je bilo to zimsko solnce, lepše se mi je zdelo kot poletno. Menda zato, ker sem ga poleti videl vsak dan, pozimi pa tako naredko. Poljubilo je širono ravan; a njegovi žarki so bili medli. Ni se smehljalo nebo tako prikupno kot v zeleni pomladi; nekaj meglenega je plavalo po njem.

Sani so drčale po snežni cesti, ki so jo pravkar razorali. Seka je mahljala z repom in tekla. Na njenem komatu se je oglašal zvonec s svojim cin-cin in odmeval po sneženi planjavi. Čez cesto in snežene travnike je ravnokar švignil dolgouhi zajec v svoje domovje — v kotlino sredi gozda.

France je švignil z bičem po zraku in švrknil Seko po zadnjih nogah, da je še hitreje dirjala, in zvonec je hitreje cinčkal. „Hi, Seka, hi, se boš že doma opočila! Sedaj se nam mudi. Zebe nas,“ je pripovedoval France Seki, ki ga pa ni razumela, pa je vendar vedno bolj in bolj jadrno hitela po beli cesti.

„Zavij se v suknjo, France, in pusti kobilo, saj vidiš, da je spehana,“ sem posvaril brata Franceta. Videlo se je, da so našle moje besede odmev v njegovem srcu; vendar ni odgovoril ničesar. Le zdaj in zdaj je zavpil: „Hi, Seka, le leti,“ a biča ni uporabljal. — —

Sneg se je jokaj po dolini. Mraz je malo poje-njaval. Solnce je gledalo raz nebo, pa tako zaspano in otožno, kot gleda človek za izgubljenimi cilji. Snežinke so se topile v sneženih lehah. Srebrne kapljice so pokrivalle dolge snegove. Te kapljice so se svetlikale v žarkih zimskega solnca, kot se svetlika in žari rosa v zgodnjem poletnem jutru.

V ozračju je plavala gladna vrana. Komaj je premikala svoja dolga krila. Slabosti so se je lotevale od glada. Včasih je obrnila svoj turobni pogled čez sneženo ravan.

Ob cesti je stala vrba. Ravnokar je padel z nje sneg, ki se je nabral na njenih mladikah.

„Ali si kaj kupil za božično drevesce, Janko,“ me je nagovoril France z vprašanjem, polnim rado-vednosti.

„Seveda. Takega božičnega drevesca pri nas še nismo imeli, kakor upam, da ga bomo imeli letos. Nakupil sem zanje mnogo lepega. In pozlatili ga bomo tudi, da bo vse v bleščobi.“

„Alešek te tako željno pričakuje doma. Vedno poprašuje mamo, če boš kaj prinesel za Božič. — Zadnjič je vprašal, kolikokrat bo moral še iti spat, da boš prišel. „Še sedemkrat,“ so mu odgovorili. „Kajne to je en teden,“ je rekel potem mami. Pritrdili so mu. Od tistega dne hodi dannadan čakati in gledati na Bitnicev breg, kdaj se pripelješ. Ko ga pa jame zebsti in mu mraz zaide za nohtove, pa priteče domov k mami in joka — — — In mu pravijo: „Zakaj si šel?“ . . . Alešek si pa obriše solze in molči, a drugi dan je že spet na bregu. Nepoboljšljiv grešnik! Gotovo danes tudi čaka na bregu, zato, ker sem mu povedal, da grem z vozom po tebe na postajo. He, skoro ga vidim, kako nestrpno čaka, da zagleda Seko, ki leti čez klanec . . .“

„Menda zaradi Aleška tako podiš danes?“

„Hm! Malo že tudi. Malo pa zato, ker me zebe, in menim da tudi tebe. Ali ne?“

„Kako veš, da mene zebe? Ne zebe me ne. No, le v obraz mi ne pihlja kdove kako prijetno in gorko.“

„Ha, ha, saj sem rekel! Kaj pa skrivaš? Šram te je povedati, da te mrazi. He, he — Seka, alo, teci, da bomo prej na gorkem.“

Do podklanca smo prišli. Tam stopiva s Francetom z voza. France natakne vajeti na vozno ročico in skoči v sneg ob gazi. Jaz denem zavoj, ki sem ga poprej držal v roki, v koc, in se zmuznem od zadaj z voza. Potem pa greva za sanmi, Seka je pa zarezgetala in jo zavila na klanec.

Počasi je stopala po klancu navkreber. S Francetom pa sva korakala za vozom v živahnem pogovoru. Za nama je ostajala snežena gaz, in kraj naju so trepetale v sneženo odejo zavite smreke. Bukev je zmrzovala med njimi, in dren se je skrival pri tleh.

„Na vrhu smo,“ je rekel čez čas France in v tem hipu je že ustavil kobilu z zateglim: „Veee, Seka, vee . . .“ Skočila sva na voz. France je zagrabil vajeti in jaz svoj zavoje. Zavila sva se tesno v koc. Seka je zdirjala.

Zvončkanje se je čulo od blizu. Nekdo nam je prihajal nasproti. Slišal se je zvok zvonca in rahlo premikanje sani v debelem snegu.

„Ogniti se bo treba. Poglej, je že tu,“ reče France in požene kobilu v stran, v sneg. Mimo naju je odhitel Balkčev Lorenc z nerodnimi sanmi. Pognala sva iz snega, in komaj je izpeljala Seka iz debele snežene odeje. Potem jo je pa ucvrla po drugi strani klanca v dolino. Pritegnila sva mačka, ki se je zadiral v cestno kamenje, da je škrtalo pod sanmi. — Iz daljave je gledala v zimsko nebo prijazna, domača, rodna vas.

Sani so letele mimo Balkčeve hiše. Tedaj je priletel k Seki rjavček in se jel v visokih skokih zaganzati pred hitečo kobilu. Njegovo tenko hovsanje je uduševal glasni zvonec s Sekinega komata. Zavili smo mimo znamenja sv. Jožefa čez most proti Prmetovšu. Tam je bila cesta odprta na vse strani, in ostra zimska burja je nametla na njej snega, da je kobila komaj vlekla sani.

Gorko čuvstvo ljubezni do rodne vasi, me je navdajalo, ko so drsele sani proti domu. Veselje se je pojavilo na mojem obrazu, in želel sem videti svoje ljube starše in brate. Videl sem, kako me težko pričakujejo, kako me pozdravljajo in izprašujejo. — In zavila je kobila s ceste pred našo hišo in se ustavila. France jo je odpregel in gnal v hlev ter privezal k jaslim. Jaz pa sem odšel z Alešem in Jožkom v hišo na gorko.

„Ali si kaj prinesel? — Kaj si pa prinesel?“ sta izpraševala in gledala nepremično vame, kdaj bom odprl zavoj.

Stopil sem parkrat po hiši gorindoli, da sem si ogrel noge. Alešek in Jožek pa sta čemela sede za mizo in me nejevoljno motrila z očmi. Nič nista bila zadovoljna z mojim odlašanjem. Nerodno se jima je zdelo, a siliti me vendar nista hotela.

Prerezal sem vrstico, s katero je bil zvezan zavo-
voj — — — Bratca sta oba zaeno pomolila glavi
čez mizo. France je stopil v hišo in se jima nasmehnil.

„Alešek ne bo nič dobil, kajne, Janko, da ne.
Zato, ker je bil predvčeranjim zaprt pri gospodični
učiteljici.“

„Kaaj?“ — se oglasim, „zaprt je bil Alešek? —
Zakaj pa, povej!“

Alešek je povedil oči, in skoro na jok mu je šlo.

„No, no,“ ga potolažim „saj to ni še tako hudo,
če je enkrat zaprt. Da le odslej ne bo nikoli več,
pa bo priden.“ S temi besedami sem ga opogumil.

„Janko, saj bom tebi povedal, zakaj sem bil;
čakaj, potlej, ko bova sama. Nočem, da bi France in
Jože slišala, ker mi nagajata.“

„Je že dobro. Si že priden.“

Pokrov zavoja je ležal na mizi. Razdelil sem vsem
trem bratom božična darila, ki sem jih prinesel iz
mesta. Alešek je dobil lep, debel zvezek, Jožek peresnik
in svinčnik, a Francetu sem dal knjigo z zlato obrezo,
za katero me je že večkrat prosil. Vsi trije so bili
zadovoljni z darili. Toda hoteli so še videti, kaj sem
nakupil za božično drevesce. Razkazal sem jim in
razpoločil po mizi, da so lahko vse videli.

„Kje so pa mama?“ vprašam Franceta, ki je
ogledoval svojo knjigo od vseh strani.

„V prodajalno so šli. Pridejo takoj —“ Pri teh
besedah so pa že vstopili. „O, sta že doma. Pozdravljen,
Janko! „In stisnili so mi mrzlo desnico.

„Ali te zebe? Ali se lahko učiš?“

„Še zadosti, mama!“

„Ali si s stanovanjem zadovoljen?“

„Popolnoma.“

„Ali so prijazni ljudje?“

„Prav prijazni in dobrosrčni.“

„In hrana —?“

„Je tudi dobra in zdrava! Sploh sem v vsakem
oziru zadovoljen. No, samo — —.“

„I, za vse prav pa nikjer ni. Na svetu smo in
romarji v boljšo domovino. — Kaj pa zdravje, a si
sedaj bolj zdrav? —

„Hvala Bogu, zmerom boljši sem —“

„O, koliko si jim prinesel. No, le spravi, da ti ne bodo prej potrlí, preden bo na božičnem drevescu. Danes bo sveta noč. France in ti bosta šla k polnočnici, kajne?“

„Seveda bova šla. — Ali je poldne že zvonilo, Jože?“

„Ne še. Saj je ravnokar odbila enajst.“

„Popoldne, lahko gresta,“ se oglasijo mama, s Francetom v grič po smrekico, da bosta proti večern ozaljšala jaslice in napravila božično drevesce. Kadar ga bosta delala, mi le povejta, imam tudi jaz nekaj zanj.

(Konec prih.)

Oj ta starka zima!

Oj ta starka, starka zima,
kako mrzlo roko ima!
V plašč oguljen je zavita,
s kučmo gorko je pokrita,
z bradico suhljato kima,
oj ta grda starka zima!

A ta starka dobra mati
je otrokom. Nje bogati
so darovi; o božiči —
ah, orehi in rožiči,
o Miklavžu konjci zlati!
Ej ta starka, dobra mati!

Bogumil Gorenjko.

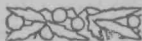

Snežinke . . .

Sivo nebo nam pošilja snežinke
o novoletju preko dobnav,
kakor bi pisemca božjih svetnikov
trôsili angelci svetu v pozdrav.

Dajmo, odprimo ta pisemca bela!
Kaj-li pisali svetniki so nam?
— „Bratci, nedolžnost ohranite čisto,
bratci, molite, da pridete k nam!“ — — —

Semjonov.

Novoletna naloga.

„Cesarjeve letnice“

(Priobčil J. Lončarič.)

$$1 + 8 + 3 + 0 = 12$$

$$1 + 8 + 4 + 8 = 21$$

$$1 + 8 + 9 + 8 = 26$$

$$1 + 9 + 0 + 8 = 18$$

$$4 + 33 + 16 + 24 = 77$$

ali

$$1 + 8 + 3 + 0 = 12$$

$$1 + 8 + 4 + 8 = 21$$

$$1 + 8 + 5 + 4 = 18$$

$$1 + 8 + 9 + 8 = 26$$

$$4 + 32 + 21 + 20 = 77$$

Ker so vam znani najimenitnejši dogodki iz življenja našega presvetlega cesarja, boste znali tudi tolmačiti napisane letnice ter tudi vsoto, ki tako nepričakovano nastane ob seštevanju posameznih števil.

(Rešitev in imena rešilcev v 2. številki.)

Vabilo na naročbo.

Z današnjo številko prične „Angelček“ že šest-najsti tečaj. Mnogo lepega, poučnega in kratkočasnega je že priobčil ljubi mladini. A kakor doslej, enako želi še dalje učiti in razvedrovati mladi svet. Zato se priporoča vsem dosedanjim odjemalcem, da naj mu ostanejo sami zvesto naklonjeni, pa naj mu izkušajo pridobiti še novih prijateljev.

„Angelček“ izhaja kot brezplačna priloga „Vrtcu“, a se lahko naroča tudi posebej za 2 K 10 v na leto. (Kdor naroči 10 iztisov skupno, dobi 1 izvod povrhu. Prodajajo se tudi še poprejšnji tečaji, in sicer II.—XIII. vezani po 80 vin., XIV. in XV. pa po 1 K. Naročnina se pošilja z naslovom: **Anton Kržič**, c. kr. profesor, ali pa **upravištvo „Vrtca“** v Ljubljani, Sv. Petra cesta 78.)

Odgovorni urednik **Anton Kržič**.

Tiska Katol. Tiskarna v Ljubljani.